

روایت خالق ایرانیِ نماد جام‌جهانی

«سید حسین اجاقی» طراح «لعیب» نماد و لوگوی جام جهانی قطر از تماس امیر این کشور با او برای طراحی این شخصیت، باز خورده‌او ... می‌گوید

مجید حسین‌زاده | روزنامه‌نگار

پرونده

در لحظاتی که ما شاهد مراسم قرعه‌کشی مرحله گروهی مسابقات فوتبال جام جهانی ۲۰۲۲ قطر بودیم تا حریفان تیم ملی کشورمان در این دوره از مسابقات را بشناسیم، در شروع مراسم از نماد جام جهانی ۲۰۲۲ هم رونمایی شد اما در آن لحظه، متوجه نشدیم که یک ایرانی آن را طراحی کرده است. نمادی که خیلی زود سر از شبکه‌های اجتماعی درآورد و حتی شایعاتی هم درباره ماهیت آن منتشر شد؛ برخی آن را شبیه به یک روح و عده‌ای دیگر آن را «سفره ماهی در خلیج فارس» دانستند اما هیچ‌یک از این تفسیرها درباره «لعیب» درست نبود. لعیب در زبان عربی به معنای یک بازیکن فوق ماهر است که همه طرفداران فوتبال را به تماشای تکنیک‌های خودش خیره‌والته دعوت می‌کند. نکته مهم درباره این طرح این است که یک گرافیست ایرانی، طراح آن بوده؛ «سیدحسین اجاقی» کسی است که نامش چندروز اخیر در رسانه‌ها منتشر شده و به عنوان طراح نماد جام جهانی معرفی می‌شود. یک دستاورد ویژه برای او که از سال‌ها پیش «کاراکتر دیزاینر» بود اما حالا برای اولین جام جهانی در غرب آسیا توانسته به موفقیتی ویژه و بزرگ برسد. او در گفت‌وگو با *ندگی سلام* از شروع ماجرای این طراحی، تماس امیر قطر با او، چالش‌های طراحی این نماد و ... می‌گوید.

از بچگی، عاشق نقاشی بودم

این گرافیست و تصویرساز جوان و بااستعداد در اولین سوال درباره این که از چه زمانی وار دحرفه طراحی شده، می‌گوید: «من از بچگی، عاشق نقاشی کشیدن بودم و سال ۸۴ یک دوره تخصصی طراحی را در بندرعباس گذراندم. از سال ۹۰، به صورت حرفه‌ای وارد حوزه طراحی شخصیت و نقاشی دیجیتال برای انیمیشن و بازی‌های رایانه‌ای شدم.» در خور ذکر است او در چندین پروژه انیمیشن سریالی و سینمایی در زمینه طراحی کاراکتر و فضا همکاری داشته است. همچنین طراحی و اجرای دو جلد کتاب مصور (کمیک استریپ) و طراحی مجموعه‌های استیکر برای چند برنامه پیام‌رسان فارسی از دیگر فعالیت‌های اوست.

فیفا یک سال ونیم پیش برایم یک ایمیل فرستاد

از او درباره این که ماجرای طراحی نماد جام جهانی قطر از چه زمانی شروع شد، می‌پرسم که می‌گوید: «روال طراحی نمادهای جام جهانی در دوره‌های قبلی مانند برزیل یا روسیه که اطلاعات دقیق‌تری درباره‌شان دارم، این‌طور بود که فیفا بین طراحانی که خودشان انتخاب می‌کردند، یک رقابتی برگزار می‌کرد و از بین آن طرح‌های پیشنهادی، سه مورد را که مورد تأیید همه کارشناسان قرار می‌گرفت، انتخاب می‌کرد. سپس فیفا، آن سه طرح را در معرض ارزیابی عمومی قرار می‌داد و هر کدام که رای بیشتری می‌آورد، به نماد آن دوره تبدیل می‌شد که محصولات جام جهانی هم بر اساس همان نماد، تولید می‌شدند. در همین زمینه، تقریباً یک سال و نیم پیش بود که من یک ایمیل از سمت کمیته عالی برگزاری جام جهانی دریافت کردم. این سازمان، کمیته‌ای مشترک شامل فیفا و مسئولان کشور میزبان جام جهانی یعنی قطر است. در این ایمیل اشاره شده بود که ما نمونه کارهای شمارا دیدیم، مورد تأیید و پسند ما قرار گرفته، بنابراین اگر علاقه‌مند هستید، طرح پیشنهادی خودتان را به عنوان نماد جام جهانی بکشید و برای ما ارسال کنید».

طرح اولیه من، جزو ۳ طرح برتر فیفا شد

این گرافیست درباره طرح اولیه‌ای که برای نماد جام جهانی قطر آماده کرده، می‌گوید: «من بعد از دریافت ایمیل کمیته برگزاری جام جهانی، برای همکاری اعلام آمادگی کردم و سپس آن‌ها یک پی‌دی‌اف هم فرستادند شامل این که طرح باید چه ویژگی‌هایی داشته باشد، چه ملاک‌هایی برای‌شان مهم است و تمایل دارند روی آن‌ها کار شود و یک سری استانداردها و ... من همان موقع، طرح پیشنهادی خودم را شروع کردم و در نهایت یک نمادی را به آن‌ها ارائه دادم. آن نماد یک شاهین بود که به عنوان پرندۀ ملی کشور قطر شناخته می‌شود و روی آن در چندین مرحله خیلی کار کردم، اصطلاحاً چکش‌کاری کردم تا به جمع‌بندی نهایی رسید و قرار شد به

عنوان یکی از سه طرح نهایی و برتر، در رای‌گیری عمومی که توسط فیفا در شبکه‌های اجتماعی خودش برگزار می‌کرد، شرکت داده شود. گفته بودند که بر اساس این کاراکترها، انیمیشن‌هایی ساخته خواهد شد و مخاطبان را بدین انیمیشن به این نمادها، رای خواهند داد. این ماجرا یک سال پیش اتفاق افتاد و قرار شد که نتیجه کار را به من اطلاع بدهند اما دو ماه از آن ماجرا گذشت و هیچ خبری نشد. من برای همان کمیته، ایمیلی ارسال کردم که گفتند کشور میزبان جام جهانی با رای‌گیری عمومی مخالفت کرده و ما ظاهراً خودشان یک طرحی دارند و می‌خواهند روی آن به عنوان نماد جام جهانی کار کنند».

این نماد برای معرفی پوشش محلی قطری‌هاست

این طراح شخصیت درباره ماهیت این نماد می‌گوید: «من به طور مستقیم با کمیته برگزاری مسابقات جام جهانی برای طراحی ایده امیر قطر قرارداد بستم و از ۶ ماه پیش، کارم را دوباره شروع کردم. ایده آن‌ها این بود که چغیه و حلقه مشک‌ی که مردان قطری روی سرشان می‌گذارند و لباس محلی مردم این کشور است، نماد رسمی جام جهانی قطر شود. می‌خواستند از این فرصت جام جهانی نهایت استفاده را ببرند و این پوشش را به عنوان سمبل فرهنگی و پوششی که برای‌شان اهمیت دارد و باید در جهان شناخته شود، معرفی کنند. می‌خواستند از لحاظ بصری، این نماد آن قدر دیده شود که همه مردم جهان بدانند که قطری‌ها چطور لباس می‌پوشند و ظاهر این مسئله در فرهنگ مردم این کشور، اهمیت بسیار زیادی دارد».

طراحی کاراکتر جام جهانی فوتبال بدون دست و پا سخت بود

«اجاقی» درباره چالش‌های طراحی نماد جام جهانی ۲۰۲۲ قطر هم می‌گوید: «من در شرایطی که گفتم، طراحی این نماد را شروع کردم و برای من که طراح کاراکتر هستم و تجربه ۱۵ ساله و زیادی در این حوزه داشتم، این کاراکتر خیلی پرچالش بود. زمانی که می‌خواهیم یک شخصیت طراحی کنیم، یک سری اهداف از ساخته شدن آن داریم که باید در طراحی مورد توجه قرار بگیرد. در این باره، کاراکتر ما باید یک فوتبالیست می‌بود و این رشته ورزشی هم سراسر تحرک است و به حالت‌هایی نیاز دارد که داشتن دست و پا برای بازی باتوپ در آن اهمیت زیادی دارد اما وقتی در اتودهای اولیه برای این طرح، دست و پا می‌گذاشتم، راضی‌کننده نبود. باز خوردهایی هم که سمت امیر قطر درباره این اتودها دریافت کردم، دقیقاً همین‌طور بود و من گفت که این کاراکتر و شخصیت، دست و پا نداشته باشد و باید با همین چغیه آن هدف محقق شود، حالا شما یک کاریش بکنید! اتودهای زیاد، چکش‌کاری‌های چندین و چند باره، و ارتباط گرفتن با تیم انیماتورهای فیفا که چطور برای این شخصیت، حرکت طراحی کنیم تا بتواند نمایش فوتبالی ارائه دهد، سرانجام به طرحی رسید که مطلوب همه ما بود. آن‌را آن قدر ادامه دادیم و برای بهتر شدنش تلاش کردیم تا این که به نتیجه نهایی رسید که در مراسم قرعه‌کشی جام جهانی از آن رونمایی شد و الان شما می‌بینید».

نقش اسلیمی روی نماد، طرح‌حنای زنان قطری است

این تصویرساز درباره نقوش روی این نماد هم توضیحات جالبی دارد و می‌گوید: «بعد از نهایی شدن طرح اولیه، من تزیینات، نقوش و ... زیادی برای آن طراحی کردم و آپشن‌های زیادی در نظر گرفتم و برای این کمیته فرستادم تا دست‌شان برای انتخاب نهایی باز باشد. یک سری از آن‌ها خیلی شلوغ بودند و ترجیح‌مان این بود که آن قدر شلوغ نشود که تنش تصویری ایجاد کند چون ممکن بود حس خوبی در مخاطب ایجاد نکند. تا این که به این نتیجه رسیدیم که دو توپ روی دست‌های این شخصیت قرار دهیم که این توپ‌ها را هم از لوگوی اصلی جام جهانی که چند سال پیش منتشر شده، گرفتیم، برای این که قرار بود این شخصیت از همان لوگو تبدیل به این نماد شود. نقش اسلیمی هم که در پایین این شخصیت دیده می‌شود، از نقش‌حنایی الهام گرفته شده که زنان قطری به عنوان تزیین و آرایش استفاده می‌کنند. می‌خواستیم روی این شخصیت، هم نمادی از جامعه مردان و هم جامعه زنان قطر به عنوان کشور میزبان جام جهانی وجود داشته باشد».

فوتبالی بودن و دقت امیر قطر برایم جالب بود

«اجاقی» که برای طراحی ایده امیر قطر از طریق دفترش، مدام با او در ارتباط بوده و نظراتش را دریافت می‌کرده، می‌گوید: «نکته جالب در مکاتبات، دقت و وسواس بالای او بود. همچنین این که به شدت طرفدار فوتبال است و تلاش می‌کند تا در این زمینه نقش آفرینی کند هم اهمیت دارد. به‌طور مثال در قسمت پایین طرح من از هنرهای زنان قطری با حنا استفاده کردم و فیفا تأکید داشت که طرح باید شلوغ‌تر باشد. در نهایت امیر قطر گفت که شلوغی پایین طرح باعث می‌شود تا توجه از خود روسری سفید رنگ برداشته شود. من هم این را به فیفا گفته بودم اما قبول نکردند و در نهایت وقتی امیر قطر این را گفت، مورد قبول قرار گرفت. برایم جالب بود که تا این حد دقت دارد.»

خوش بینم که از

گروه‌مان صعود می‌کنیم

اجاقی در پاسخ به این سوال متفاوت که آیا خودش هم اهل تماشای فوتبال هست یا نه، می‌گوید: «من خیلی فوتبال بین‌هستم اما فوتبال بازی نمی‌کنم و علاقه خودم برای ورزش، بیشتر شناسست. درباره گروه تیم ملی در جام جهانی قطر هم من از بچگی در بین تیم‌های ملی، بازی‌های تیم ملی آلمان و انگلیس را خیلی دوست داشتم. از آن جایی که خاطره خوبی از بازی با آمریکا هم در گذشته داریم، خوش بین هستم که اتفاقات خوبی در این دوره برای تیم ملی کشورمان بیفتد. انگلیس الان هم انگلیس قدرتمند گذشته در مستطیل سبز نیست و به‌نظم از آرتانتین خیلی راحت‌تر است. در مجموع، خیلی خوش بینم که صعود خواهیم کرد».

کارم هنوز تمام نشده و استیکرهای جذابش مانده است

اگر چه طراحی لعیب به عنوان نماد جام جهانی ۲۰۲۲ به پایان رسیده اما کار این گرافیست ایرانی همچنان ادامه دارد. خودش در این باره می‌گوید: «کارم هنوز تمام نشده است. هنوز داریم روی استیکرهای این نماد کار می‌کنیم و به مواردی که تعدادی از آن‌ها رونمایی شده، در چند روز آینده موارد جذاب دیگری هم اضافه خواهد شد. فقط یکجای اولیه آن در مراسم قرعه‌کشی رومانیایی شده است. در روزهای آینده استیکرهای لعیب برای شبکه‌های

اجتماعی را در اختیار فیفا و کمیته برگزاری جام جهانی قطر قرار خواهیم داد که خودشان منتشر خواهند کرد.»

ZENDEGI - SALAM

ضمیمه روزنامه خراسان

دوشنبه ۱۵ فروردین ۱۴۰۱
۲ رمضان ۱۴۴۳ • ۴ آوریل ۲۰۲۲

شماره ۲۰۹۵

۲۱۲۵

چرت زدن علی دایی را جدی بگیریم

بخش ویدئویی از چرت زدن اسطوره فوتبال مان در پشت

صحنه قرعه‌کشی جام جهانی، با واکنش طنز مخاطبان روبه‌رو

شد اما نشان از روحیه بی‌استرس علی دایی دارد

سید سورتا ساداتی | روزنامه‌نگار موفقیت

چند فوق‌ستاره بزرگ دنیای فوتبال که دیدن‌شان آرزوی هر فوتبالیستی است دورهم جمع شده‌اند تا مراسم قرعه‌کشی جام جهانی را که میلیاردها نفر منتظر تماشایش هستند برگزار کنند، اما در آن هیاهوی عجیب، علی دایی، بی‌اعتنا به همه اتفاقات و سنگینی توجهات جهانی به مراسم راحت چرتش را می‌زند؛ اتفاقی که با شوخی کافو و ماتئوس کاپیتان‌های سابق تیم‌های برزیل و آلمان مواجه شد، ستاره‌هایی که جام جهانی فوتبال را بالای سر بردند و وزن ورزشی بالاتری از علی دایی دارند، اما شهریار فوتبال ایران که رکورد بیشترین گل‌زده ملی‌را تا چند وقت قبل در اختیار داشت راحت چرتش را می‌زد. رکوردی که فقط وقتی توسط کریس رونالدو شکسته شد و توجه دنیا را به خودش جلب کرد برای ما ایرانی‌ها جذاب و مهم شد و قبلاً اعتنای چندانی به آن نداشتیم. انتشار آن ویدئوی کوتاه با واکنش طنز کاربران ایرانی هم همراه شد. برای آن‌ها هم عجیب بود دایی چطور این قدر راحت در آن مراسم چرت می‌زند، اما چرت زدن علی دایی را نباید شوخی گرفت. علی دایی در دوران بازی فوتبال لیست برجسته‌ای بود، اتفاق‌های بزرگ رقم زد اما گاهی محبوب سکوها نبود. تماشاگران خداداد عزیزی، عابدزاده، گاهی مهدوی کیا و علی کریمی را بیشتر دوست داشتند. دایی زبان‌تندی داشت. یک وقت‌هایی احساس می‌شد خودش را به تیم ملی تحمیل کرده. گاهی در بازی‌های باشگاهی هفته‌ها گل نمی‌زد، اما جالب این بود که توجهی به سکوها نداشت. کمتر درگیر هیجان لحظه‌ای برای واکنش به دیگران می‌شد. تمرکز او را استمرارش بود. این که چندان درگیر موقعیت‌های جدی و سخت نشود. بعد فوتبالش هم در قامت مربی هر پیشنهادی را قبول نکرد. در سطح کارشناس تلویزیونی خودش را پایین نیاورد. سر از هر برنامه و رویدادی در نیاورد. هیجان افتتاح رستوران، تبلیغ برای مطب دندان‌پزشکی و معرفی اینستاگرامی برای درآمدزایی را نداشت. او خودش بود و ماند. دایی در دوران مربیگری هم خودش بود. گاهی اشتباهاتی داشت. حتی نتایج تیم او باعث شد ایران جام جهانی ۲۰۱۰ را اتجر به نگیرد، اما نمی‌توان از این موضوع غافل شد که او متفاوت از دیگران است. چه در روزهایی که سکوهای قرمز به هواداری از علی پروین علیه‌اش شعار می‌دادند و او با حفظ تمرکز گلزنی می‌کرد؛ چه در قرعه‌کشی جام جهانی که راحت استراحت را ترجیح می‌دهد و نگران این هم نیست که کافو و ماتئوس کنارش ایستادند. علی دایی در مسیری که حرکت می‌کند دیگران را چندان نمی‌بیند و نگران نوع بازخوردها نیست. گاهی مثل جام جهانی ۲۰۰۶ و ۲۰۱۰ از این رفتار لطمه می‌بیند و گاهی نه و همین تفاوت‌هاست که از او علی دایی ساخته. اگر علی دایی قرار بود یک‌روز در خندوانه باشد، یک روز مهمان شوتبال و چند روز بعد هم مافیا بازی کند و با پیچ اینستاگرامی‌اش هم کاسی کند دیدنش آن چنان اتفاق خاصی نبود؛ او ترجیح می‌دهد خودش باشد و همراه جریان نباشد. اسطوره‌ای که این‌روزها دوست‌داشتنی‌تر از قبل شده چون قدر خودش را می‌داند و اعتباری هم هست برای ایران.